

การเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H

นนทกร อุดมศรีอนันต์*

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

โรงเรียนศรีบุญยานนท์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000

Received: 23 July 2025

Revised: 26 January 2026

Accepted: 2 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถาม 5W1H ที่มีต่อระดับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ เรื่อง รับรู้ความรุนแรง การหลีกเลี่ยงความรุนแรง การช่วยฟื้นคืนชีพพื้นฐาน และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย วิชาสุขศึกษา 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ นนทบุรี จำนวน 41 คน จำแนกเป็นนักเรียนชาย จำนวน 25 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน และแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและการทดสอบที (T-Test)

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 หลังการทดลอง ($\bar{X} = 11.78$, S.D. = 1.75) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 9.54$, S.D. = 1.76) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t_{(40)} = -5.21$, $P < 0.05$) แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คำสำคัญ: ทักษะการคิดวิเคราะห์; การสอนแบบ 5W1H; สุขศึกษา

* Corresponding Author: nonthakorn_u@sb.ac.th

Enhancing Analytical Thinking Skills Through the 5W1H Questioning Technique

Nontakorn Udomsrianan *

*Learning Area of Health and Physical Education, Sriboonyanon School,
Mueang Nonthaburi District, Nonthaburi Province 11000, Thailand*

Abstract

This study employed a quasi-experimental research design. The objective was to examine the effects of learning management using the 5W1H questioning technique on the analytical thinking skills of Mathayom 3 students at Sriboonyanon School. The topics are violence perception, violence avoidance, basic CPR, and patient transfer in the Health Education 6 course, in accordance with the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (2008). The sample group consisted of 41 Mathayom 3/9 students enrolled in the second semester of the 2024 academic year at Sriboonyanon School, Nonthaburi Province, comprising 25 male and 16 female students. The research instruments consisted of four learning management plans and a 15-item analytical thinking test. Data were analyzed using basic statistics and dependent test.

The research results showed that the mean value of analytical thinking score after the experiment ($\bar{X} = 11.78$, S.D. = 1.75) was significantly higher than the mean value of analytical thinking score before the treatment ($\bar{X} = 9.54$, S.D. = 1.76); ($t_{(40)} = -5.21$, $P < 0.05$). This indicates that learning management using the 5W1H questioning technique is an effective method for improving learners' analytical thinking skills according to the specified objectives.

Keywords: Analytical Thinking Skills; 5W1H; Health Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้มนุษย์ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตและการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ภายใต้ยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ข้อมูลข่าวสารไหลบ่ามาอย่างรวดเร็วและหลากหลายช่องทาง ซึ่งปะปนกัน ทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเปรียบเสมือน "เกราะป้องกันทางปัญญา" ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่วงถอยและแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อมูลบิดเบือน (Fake News) ได้ (กมลพร ทองธิยะ และ กิตติชัย สุธาสิโนบล, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับ กิรติ นันทพงษ์ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม (2567) ที่ระบุว่า การเสริมสร้างความสามารถในการวิเคราะห์และรู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถวิเคราะห์เจตนาของสาร และไม่ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลบิดเบือนที่อาจก่อให้เกิดความเกลียดชังหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในด้านสุขภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิต การมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) จึงถูกจัดเป็นหนึ่งในแกนหลักของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ตามกรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นสิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) เน้นย้ำว่าเป็นสมรรถนะการคิดขั้นสูงที่สำคัญอย่างยิ่ง การคิดวิเคราะห์ยังมีความสำคัญโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของวัยรุ่น โดยเฉพาะในการตัดสินใจด้านสุขภาพ (Health Decision-Making) (WHO, 2024) สอดคล้องกับแนวคิดทักษะชีวิตที่ระบุว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้วัยรุ่นสามารถจัดการกับปัญหา และตัดสินใจด้านสุขภาพได้อย่างมีคุณภาพ (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563) ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสุขศึกษา 6 จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถจัดการกับสถานการณ์สุขภาพที่มีความซับซ้อนในชีวิตจริงได้ ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโลกในปัจจุบันมีข้อมูลจำนวนมากและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล แยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น ประเมินข้อมูลอย่างรอบด้าน และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม จึงเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการทำงานในอนาคต ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ

อย่างไรก็ตาม แม้รายวิชาสุขศึกษาจะมุ่งหวังให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ ในการดูแลสุขภาพตนเอง การสร้างสัมพันธ์ภาพ การตัดสินใจเรื่องยาเสพติด และการป้องกันโรคต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าการจัดการเรียนการสอนยังประสบปัญหา ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ต้องเผชิญกับสถานการณ์เสี่ยงรอบด้าน แต่กลับขาดทักษะในการจัดการกับข้อมูลสุขภาพที่มีความซับซ้อน ส่งผลให้การตัดสินใจทางสุขภาพ ขาดประสิทธิภาพซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงและปัญหาสุขภาพในระยะยาว

จากสภาพปัญหาจริงที่พบจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในชั้นเรียนสุขศึกษา พบหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มักเรียนรู้เนื้อหาในลักษณะท่องจำ ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสุขภาพหรือประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล นักเรียนจำนวนไม่น้อย ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น หรือการตอบคำถามเชิงวิเคราะห์ในห้องเรียน นักเรียนมักใช้ความรู้สึกส่วนตัว ตอบแบบคาดเดา และไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่มีอยู่เพื่อสรุปข้อคิดเห็นที่มีเหตุผลได้ ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เกิดความลึกซึ้ง และขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง

ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ในวิชาสุขศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน แนวทางหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การใช้ “วิธีการสอนแบบ 5W1H” ซึ่งเป็นเทคนิคการตั้งคำถามที่ครอบคลุมมุมมองต่าง ๆ ได้แก่ What (อะไร), Where (ที่ไหน), When (เมื่อไร), Who (ใคร), Why (ทำไม) และ How (อย่างไร) วิธีการดังกล่าวสามารถกระตุ้นให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ตั้งคำถามที่มีคุณภาพ ค้นหาข้อมูล และเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Anderson & Krathwohl (2001) ที่ระบุว่า การวิเคราะห์เป็นทักษะขั้นสูงที่ต้องอาศัยการแยกแยะส่วนประกอบของ ข้อมูลและการหาความสัมพันธ์ ซึ่งการใช้คำถามกระตุ้นจะช่วยให้สมองของผู้เรียนเกิดการจัดระบบข้อมูล ได้ดีขึ้น นอกจากนี้ งานวิจัยของ อริษา สินธุ (2563) และ อาทิตยา นิลพัฒน์ และ เจษฎา ราชฤทธิ์นิยม (2565) ยังพบผลสอดคล้องกันว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค 5W1H ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ 5W1H เพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้อย่างท่องจำและกระตุ้นให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกิดทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสุขภาพได้อย่างรอบคอบ และประเมินทางเลือกต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างเท่าทันและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ที่มีต่อระดับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียนในการจำแนก แจกแจง และจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่อง ปัญหาความรุนแรง การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อทำความเข้าใจและหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ โดยอาศัยกระบวนการคิดตามแนวทาง 5W1H ซึ่งครอบคลุมความสามารถ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดแยกแยะองค์ประกอบ 2) ความสามารถในการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และ 3) ความสามารถในการคิดแบบเชื่อมโยง โดยวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถาม 5W1H หมายถึง วิธีการสอนโดยถามคำถามที่มีส่วนประกอบของ

- Who ใคร คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า ใครเกี่ยวข้อง ใครได้รับผลกระทบ ในเรื่องนั้นมีใครบ้าง
- What ทำอะไร คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เราจะทำอะไร แต่ละคนทำอะไรบ้าง
- Where ที่ไหน คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นอยู่ที่ไหน
- When เมื่อไหร่ คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นทำเมื่อวัน เดือน ปี ไດ
- Why ทำไม คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เหตุใดจึงได้ทำสิ่งนั้น หรือเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ
- How อย่างไร คือ สิ่งที่เราต้องรู้ว่า เราจะสามารถทำทุกอย่างให้บรรลุผลได้อย่างไร

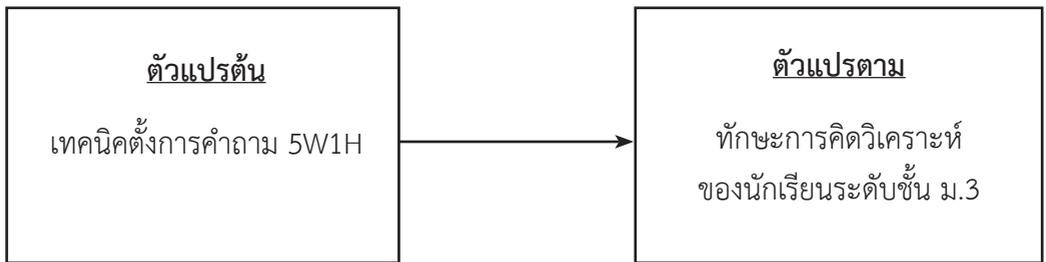
เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นทำอย่างไรบ้าง

วิชาสุขศึกษา หมายถึง รายวิชาหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 เรื่อง ปัญหาและผลกระทบจากการใช้ความรุนแรง เรื่อง การวิเคราะห์อิทธิพลของสื่อต่อพฤติกรรมสุขภาพและความรุนแรงไทย และเสนอแนวทางป้องกัน และเรื่องการแสดงวิธีการช่วยฟื้นคืนชีพอย่างถูกวิธี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถาม 5W1H โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 11 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 400 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/9 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 41 คน เลือกแบบเจาะจง โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสุขศึกษา 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H จำนวน 4 แผน รวมเวลา 4 คาบ (200 นาที) ได้แก่ แผนที่ 1 รับรู้ความรุนแรง แผนที่ 2 การหลีกเลี่ยงความรุนแรง แผนที่ 3 การช่วยฟื้นคืนชีพพื้นฐาน (CPR) และแผนที่ 4 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเนื้อหา เรื่อง ความรุนแรงและการปฐมพยาบาล

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพตามหลักวิชาการและเป็นที่ยอมรับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

3.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551 ตัวชี้วัด และเนื้อหาสาระชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง (IOC)

3.1.4 นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

3.2 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

3.2.1 ศึกษาองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์และสร้างข้อสอบตามนิยามศัพท์เฉพาะ (การแยกแยะ, การจัดลำดับ, การเชื่อมโยง)

3.2.2 นำข้อสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.2.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.4 แบบทดสอบมีความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.70 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.40 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

4.2 ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถาม 5W1H ตามกำหนดเวลา

4.3 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-Test) ด้วยแบบทดสอบชุดเดิม

4.4 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

5.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี

5.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง ความรุนแรง และเรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพ โดยวัดผลก่อนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยใช้สูตรทางสถิติ ดังต่อไปนี้ การแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่า (t) T-Test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี และประเมินผลกระบวนการสอนโดยใช้แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 คน โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ภายในกลุ่มตัวอย่าง ในระยะก่อนและหลังการทดลอง

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	25	60.98
หญิง	16	39.02
รวม	41	100

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ทำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 60.98 และเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 39.02

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของการคิดวิเคราะห์

ทักษะการคิดวิเคราะห์	\bar{X}	S.D.	t	p-value	หมายเหตุ
ก่อนการทดลอง	9.54	1.76	- 5.212	0.000*	*P≤0.05
หลังการทดลอง	11.78	1.75			

จากตาราง 2 พบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของการคิดวิเคราะห์ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{X} = 11.78$, S.D. = 1.75, $\bar{X} = 9.54$, S.D. = 1.76)

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคตั้งคำถาม 5W1H ที่มีต่อระดับทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ เรื่อง ความรุนแรง และการช่วยฟื้นคืนชีพ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H มีคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลลัพธ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ทำหน้าที่เสมือนเครื่องมือจัดระเบียบความคิดที่ช่วยลดภาระทางปัญญาของผู้เรียน เมื่อต้องเผชิญกับเนื้อหาที่มีความซับซ้อน เช่น ขั้นตอนการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) หรือสถานการณ์ความรุนแรง

โดยชุดคำถาม 5W1H ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำแนก และจัดหมวดหมู่ข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ได้แก่ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) อย่างไร (How) และทำไม (Why) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการประมวลผลสารสนเทศ (Information Processing Theory) โดยเฉพาะแนวคิด เรื่อง การจัดกลุ่มข้อมูลของ Miller (1956) ที่ระบุว่า การจัดข้อมูลให้เป็นระบบจะช่วยให้สมองรับรู้และดึงข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กระบวนการดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และแนวคิดของ Vygotsky (1978) โดยการใช้คำถาม 5W1H ทำหน้าที่เป็นฐานการช่วยเหลือทางปัญญา ที่ช่วยย่อยข้อมูลที่ซับซ้อนให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจและเชื่อมโยงข้อมูลจนเกิดเป็นความเข้าใจ รวบรวมได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนา กระบวนการคิดจำเป็นต้องใช้รูปแบบการสอนที่ฝึกให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมี ครูใช้คำถามนำทางเพื่อกระตุ้นให้เกิดการไตร่ตรอง ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา หนูน้ำคำ และ สมาน เอกพิมพ์ (2565) และงานวิจัยของ ขวัญศิริ แขวงเมือง และ กัญญาวดี แสงงาม (2566) ที่พบผลสอดคล้องกันว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม ช่วยให้ ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะ การคิดวิเคราะห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประการสุดท้าย การที่ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นในเนื้อหา เรื่อง ความรุนแรง ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กมลพร ทองธิยะ และ กิตติชัย สุธาสิโนบล (2564) รวมถึง กิรติ นันทพงษ์ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม (2567) ที่ระบุว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์เปรียบเสมือนเกราะป้องกันทางปัญญา ที่สำคัญในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้เท่าทันสื่อ แยกแยะข้อเท็จจริง และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาได้อย่างรอบด้าน ก่อนที่จะตัดสินใจหรือแสดงพฤติกรรมตอบโต้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาควรรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เนื้อหาที่มีความซับซ้อนหรือเป็นนามธรรม เช่น เรื่อง ความรุนแรง หรือการปฐมพยาบาล เนื่องจากเทคนิคนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำแนกแยกแยะข้อมูล จัดลำดับขั้นตอน และเชื่อมโยงเหตุผลได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

1.2 ในการนำเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ไปใช้ ครูควรให้ความสำคัญกับการใช้คำถาม กระตุ้นในส่วนของการ ทำไม (Why) และ อย่างไร (How) มากเป็นพิเศษ และควรทำหน้าที่เป็นผู้คอย ชี้แนะเมื่อนักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุผลได้ เพื่อช่วยให้นักเรียนก้าวข้ามขีดจำกัดทางความคิด และเกิดความเข้าใจที่คงทน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการใช้วิธีการจัดการสอนด้วยเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ควบคู่กับรูปแบบ การสอนอื่น ๆ เช่น การตั้งคำถามแบบหมวก 6 ใบหรือปัญหาเป็นฐาน เพื่อกระตุ้นการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2.2 ควรมีการบูรณาการรูปแบบการสอนที่ช่วยเรื่องทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ

2.3 ควรมีการนำแผนการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับในรายวิชาอื่นที่ผู้เรียนมีปัญหาด้านการคิด วิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

- กมลพร ทองธิยะ และ กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2564). การพัฒนาการคิดขั้นสูง: ความสามารถทางสติปัญญา ที่สำคัญในโลกยุค New Normal. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(2), 28-44.
- กรรณิกา หนูน้ำคำ และ สมาน เอกพิมพ์. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(1), 22-34.
- กীরติ นันทพงษ์ และ อุบลวรรณ ส่งเสริม. (2567). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎี การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ กลวิธีการใช้ภาษาและการรู้เท่าทันสื่อของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต*, 18(2), 196-219.
- ขวัญศิริ แขวงเมือง และ กัญญาวดี แสงงาม. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 12(2), 394-405.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2563). *ทักษะชีวิต สิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นศตวรรษที่ 21*. <https://www.yuvabadhana foundation.org/th/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *สมรรถนะการคิดขั้นสูงที่สำคัญในยุคชีวิตวิถีใหม่*.

<https://cbethailand.com>

อริษา สินธุ. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการตั้งคำถามแบบ 5W1H เรื่อง ปัญหาความรุนแรงในสังคมไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อาทิตยา นิลพัฒน์ และ เจษฎา ราชภูร์นิยม. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิค 5W1H และแอปพลิเคชัน Wooclap ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา*, 6(2), 71-83.

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. Longman.

Miller, G. A. (1956). The Magical Number Seven, Plus or Minus Two: Some Limits on Our Capacity For Processing Information. *Psychological Review*, 63(2), 81-97.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

World Health Organization. (2024). *Adolescent Health*. <https://www.who.int/health-topics/adolescent-health>